

своєму фронті та робити свій вклад у забезпечення роботи економіки країни, що в подальшому призведе до нашої перемоги.

Список використаних джерел:

1. Триває програма щодо тимчасового переміщення підприємств з постраждалих регіонів. *Міністерство економіки України*. URL: https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=ukUA&id=f2e7d697-8bff-424f-a0368bf0285a699d&title=TrivaProgramaSchodoTimchasovogoPeremischenniaPidprimstvZPostrazhdalikhRegioniv&fbclid=IwAR1G9J5Ku_jU1-AgrVHiRTyS7E5L5n4NP62uhJQg2XRvRd_xcqZbpQJ3Y.
2. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>.
3. Work.ua – сайт пошуку роботи №1 в Україні. URL: <https://www.work.ua/>.

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Н. М. КАРПЕНКО, канд. наук з держ. упр., доцент
natalyakarpenko@i.ua

К. Є. ЄГОРОВА, магістр
Національний університет «Запорізька політехніка»
69063, Україна, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
kate.egorova21@gmail.com

Пандемія COVID-19 стала вагомим випробуванням для національної економіки та ринку праці України. Не до кінця оговтавшись від цієї кризи, наступила повномасштабна війна, котра серйозно погіршила стан та призупинила розвиток усієї країни. Значна невизначеність та відсутність поточної стабільності стали основними рисами, що характеризують сьогодні український ринок праці. Наразі пропозиція робочої сили значно перевищує попит, оскільки в умовах бойових дій і окупації Російською Федерацією частини території України, суттєвого зниження попиту на товари та послуги, бізнес не в змозі повноцінно функціонувати, утримувати надлишкову кількість робочих місць. Також на додаток до цього суттєво збільшився відсоток тіньової економіки та, як наслідок, призвів до порушення соціальних гарантій працівників. За оцінками Національного банку України рівень безробіття стрімко зріс і в II кварталі 2022 р. сягнув близько 35%, а підприємства у свою чергу зменшили заробітну плату [1].

Поточна ситуація з відновленням та реструктуризацією економіки, сформована внутрішньою міграцією та еміграцією, припиненням роботи багатьох підприємств, неактуальністю певних сфер діяльності, підштовхує населення до отримання нових знань та навичок, аби знайти роботу на новому місці. Для швидкої адаптації населення важливим стає постійне слідкування за

трендами ринку праці. Наявність вищої освіти та підвищення кваліфікації сьогодні вже не є запорукою успіху отримання зайнятості. Мова йде про розвиток софт скілів та освоєння нових хард скілів. Враховуючи воєнний стан у країні, треба розуміти, що залишатись у межах однієї професії – надзвичайно важко. Універсальність людини дозволяє залишатись більш привабливою для роботодавців і підвищує шанси на отримання гарної вакансії.

На думку експертки з Growford Institute Богдан Т., після закінчення війни з найбільшим темпами приросту будуть ті галузі, які будуть працювати на відновлення внутрішнього ринку, відбудову житлових будинків та критичної інфраструктури, а також відновлення старих позицій та завоювання нових ніш на експортних ринках. До таких належать: будівництво; сільське господарство і виробництво продуктів харчування; оптова та роздрібна торгівля; інформаційні технології та телекомунікації; транспорт і складське господарство; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; виробництво машин і устаткування; ремонт і монтаж машин та устаткування; виробництво меблів; збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів [2].

Суттєві зміни торкнуться і роботодавців – бізнесу потрібно звикати до нових умов і потреб працівників/споживачів. Підприємствам загалом чи за окремими посадами, що не прив'язані до конкретного місця роботи, було б добре перейти до віддаленого або гібридного режиму. Таким чином, можна охопити більшу географію потенційних працівників, не мати проблем з плинністю кадрів через міграцію людей у штаті. Компанії з подібним режимом роботи є все більш популярними серед молодого та середнього покоління. Загалом новому українському суспільству треба готуватись до того, що населення ставатиме більш сегментованим. Сьогодні воно отримує досить багато фізичних та психологічних вад, тому компаніям потрібно вводити інклюзивну політику, що допоможе персоналу відчувати себе комфортніше на новому робочому місці, продуктивно виконувати свою роботу, а також будувати позитивний імідж компанії на ринку.

Однією з показових змін у бізнесі в умовах війни стало зростання пошуку підприємницького партнерства (міжнародних і національних компаній). Воно спричинене ускладненням пошуку нових постачальників, потенційних споживачів, забезпеченням власного просування тощо. Об'єднання дозволяє ділитись досвідом, базами даних, ресурсами та ін., що у результаті дає можливість розвитку для обох сторін. Чудовою ініціативою для підприємств можуть стати спільні курси перекваліфікації та підтримки «новачків» у професії. Дані кваліфікаційні програми додадуть балів до позиціонування компанії на ринку, а претенденти будуть розуміти про відношення до власного персоналу.

Загалом, потрібно зазначити, що війна несе різні наслідки для обох суб'єктів на ринку праці. І роботодавцям, і працівникам треба змінюватись і звикати до нових умов та особливостей реалій. Сьогодні важливим є постійний моніторинг ситуації, актуальності професій, іміджу компаній, розвиток знань і навичок, використання переваг мобільності. Згодом економіка та ринок праці стануть більш стабільними та адаптуються до

подібного стану, проте на даний період усім потрібно бути сильними, підключати креативність та інноваційність у процеси, що пов'язані з пошуком та наданням роботи, виконанням різних завдань бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. Просто про економіку (за матеріалами Інфляційного звіту за липень 2022 року). *Сайт Національного банку України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-za-materialami-inflyatsiyynogo-zvitu-za-lipen-2022-roku> (дата звернення: 17.10.2022).

2. Богдан Т. Залучення міжнародної допомоги та її спрямування на цілі післявоєнної відбудови економіки (міжнародний досвід і висновки для України). *Growford institute*. URL: <https://www.growford.org.ua/research/zaluchennya-mizhnarodnoyi-dopomogyta-yiyi-spryamuvannya-na-tsilipislyavoyennoyi-vidbudovy-ekonomiky-mizhnarodnyj-dosvid-i-vysnovky-dlya-ukrayiny/> (дата звернення: 17.10.2022).

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Н. П. КОВАЛЬЧУК, здобувач вищої освіти
I (бакалаврського) рівня
Ю. Ю. ВЕРГЕЛЮК, канд. екон. наук, доцент
Державний податковий університет
м. Ірпінь, вул. Університетська, 31
kovalchuknazar14@gmail.com

Успішна діяльність підприємства в майбутньому періоді, гарантування високих темпів її розвитку та підвищення рівня конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки безпосередньо залежить від його інвестиційної активності та масштабів інвестиційної діяльності. Інвестиційна діяльність компанії характеризується наявністю певним переліком переваг, які сприяють її інвестиційній привабливості, для потенційних інвесторів, що мають бажання розмістити свій капітал.

Оптимізація економічних інтересів інвесторів та реципієнтів інвестицій можлива за рахунок виваженого управління інвестиційними процесами, ефективним інструментом якого є інвестиційна політика. Інвестиційна політика - це комплекс управлінських рішень та практичних заходів, що здійснюються компанією в межах завдань її розвитку та визначеної інвестиційної ідеології, реалізація якого забезпечує вигідне вкладання капіталу в об'єкти інвестування з метою забезпечення прибутковості або досягнення інших позитивних результатів в майбутньому [1].

Враховуючи цільове спрямування інвестиційної діяльності компанія може реалізовувати такі типи інвестиційної політики